

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2007

Målparagrafen lyder enligt förbundets stadgar som följer:

Förbundet erbjuder universitet och högskolor en gemensam arena för diskussioner och åtgärder. Det har till syfte att främja samråd och samverkan mellan universitet och högskolor och att agera i frågor av gemensamt intresse. Förbundet verkar för att universitet och högskolor ges goda ekonomiska och organisatoriska förutsättningar och därigenom kan bidra till att stärka demokratin och välförhållanden i Sverige. Det arbetar i förhållande till statsmakter och andra organisationer i Sverige, liksom i förhållande till organisationer i Norden, Europa och världen i övrigt.

Förbundet arbetar genom framställningar, rekommendationer och uttalanden. Det initierar och genomför utredningar och liknande verksamheter.

Förbundsårsamlingen beslutade i Göteborg november 2005 om riktlinjerna för en strategisk plan för åren 2006-2008 med ett antal specifika punkter för 2006. På motsvarande sätt har ett preciserat uppdrag beslutats för 2007. Det återges nedan. Den strategiska planen bifogas (bilaga 1). De punkter som anges i den strategiska planen speglar de övergripande ambitionerna. Förbundet skall under 2007 ha ägnat följande frågor särskild vikt

1. Proaktivt driva viktiga frågor

a. Det framtida högskolelandskapet. Häri inkluderas frågor om likheter, olikheter, samverkan och profilering mellan lärosätena. En förbundsintern strategi- och handlingsplan tas fram under året.

b. Den högre utbildningens betydelse och dimensionering i samhället. Sjunkande söktryck genom en minskande benägenhet att skaffa en högskoleutbildning är oroande ur kunskaps-samhällets perspektiv. Dimensionering av utbildning skall inte betraktas som en arbetsmarknadspolitisk fråga. Samhällets benägenhet att satsa resurser i högre utbildning och forskning är beroende av förankringen av dessa hos medborgarna. Förbundet bör aktivt stimulera en diskussion av den högre utbildningens betydelse ur såväl ett medborgar- som ett samhällsperspektiv.

c. Kvalitetsutveckling i utbildning, forskning och administration. Det finns åtskilliga frågor där utnyttjande av andra medlemmars egna liksom av internationella erfarenheter främjar intern kvalitetsutveckling i alla delar av lärosätenas verksamheter. Det kan röra såväl organisatoriska-administrativa frågor som metoder för interna initiativ till utvärdering av forskning, utbildning eller samverkan med det omgivande samhället inkluderande innovationsfrågor. Vad kan ett stort lärosäte lära från en konstnärlig högskola? Det finns också frågor där ett gemensamt förhållningssätt/regelverk i en fråga, ett gemensamt utnyttjande av system för t.ex. studieadministration i sig skapar kvalitet i verksamheten.

d. Fortsatt driva/slutföra tidigare initierade frågor rörande en ny modell och avtal för hantering av full kostnadstäckning, oredlighet i forskning och arbetstidsfrågor.

2. *Reaktivt följa och påverka viktiga utredningar m m*

- a. *RUT II (Finansieringsfrågor, rättighetsfrågor för master o forskarutbildning m.m.)*
- b. *Befattningsstruktur och karriärvägar (goda karriärvägar, fungerande regelverk kring anställningsprocedurer och tidsbegränsningar)*
- c. *Myndighetsform (dels den allmänna utredning om myndigheter (utom UoH) som pågår, dels den speciella utredning som Utbildningsdepartementet ansvarar för om universitet och högskolor)*
- d. *Ny forskningsproposition, högskoleproposition, tillträdesproposition, lärarutbildningsutredning, gymnasieutredning, klinisk forskning, m.fl.*
- e. *Ansvarsutredningen (regioner i förhållande till högskolan)*
- f. *Utvecklingen av kår- och nationsobligatoriefrågan*

II Opinionsbildning

Aktivt skapa opinion genom deltagande i mediadebatt och samtal med andra intressenter och beslutsfattare, PR, lobby i sektorns frågor

- a. *Riksdag, utskott, partier etc.*
- b. *Regering och berörda departement*
- c. *Studenter genom SFS*
- d. *Svenskt näringsliv, bl.a. genom Teknikföretagen*
- e. *Fackliga organisationer*
- f. *Forskningsberedning och Globaliseringsråd*
- g. *Myndigheter inom sektorn, forskningsfinansiärer*
- h. *Internationella organisationer som EUA, Nordiska universitetssamarbetet, EU-parlamentariker*

De punkter som anges ovan kan ses som en precisering av de senaste årens formuleringar som går ut på att fortsätta arbetet med att etablera sig som huvudorgan och referenspunkt för sektorns synpunkter vilket bland annat innebär att t.ex. få statsmakterna och andra samhällsorgan att betrakta SUHF som det naturliga organet för diskussion av sektorns frågor. Det är sammanfattningsvis även viktigt att fortsatt bedriva sektorsinternt arbete för utformning av rekommendationer om standarder, bevakning av rationaliseringsmöjligheter inom sektorn samt vidmakthålla nätverk och att fortsätta kvalitetsutvecklingsarbetet vad avser formerna för förbundets egen verksamhet i syfte att ge medlemmarna största möjliga utbyte.

För att ge en struktur åt redovisningen i denna verksamhetsberättelse diskuteras verksamheten även för 2007 under fyra huvudrubriker:

1. **Nationella förutsättningar för universitet och högskolor** (bl.a. landskapsfrågor, ekonomi, ny myndighetsform, etc.)
2. **Sektorns interna frågor, inre stöd** (remisser, arbetsfördelning/samarbete mellan lärosäten, genomförande av reformer i enlighet med propositioner, egna nätverk, t.ex. HfR, forum för bibliotekschefer, hantering av stipendier, rektorers villkor etc.)
3. **Förbundets egen utveckling** (arbetsformer, avgränsningar mot andra organ och val av förbundets framtida roll i strategiska frågor, etc.)
4. **Internationellt arbete** (insatser inom EUA och NUS, etc.)

Efter en inledande övergripande beskrivning följer i denna verksamhetsberättelse redovisningar av insatserna under dessa rubriker.

Förbundets ekonomi

Uttaxeringen av medlemsavgifter (4 700 000 kr) var oförändrad i förhållande till föregående år. Efter årets slut är det samlade överskottet för förbundet 3 691 626 kr varav 248 915 kr är medel för Högskolans forum för Redovisningsfrågor, HfR. Det innebär att HfR:s andel av förbundets kapital har minskat med ca 42 kkr och övriga förbundets ökat med 138 kkr. Bokslut redovisas separat, dels för förbundet centralt och för projektet och nätverket HfR.

Medlemmar, förbundsårsamling, styrelse och kansli

SUHF har under verksamhetsåret bestått av 42 medlemmar enligt bifogad förteckning. Inga nya medlemmar har upptagits under året. Från och med 1 januari 2008 upphör Lärarhögskolan i Stockholm som egen myndighet och antalet medlemmar sjunker därmed med en. Försvårshögskolan har ansökt om medlemskap och beslut i frågan väntas i april 2008.

Förbundsårsamlingen har under 2007 sammanträtt den 19 mars och den 8 november. Vår-mötet hölls vid högskolan i Halmstad och höstmötet vid Mittuniversitetet.

SUHF arrangerade i samband med höstens förbundsårsamling tillsammans med Mittuniversitetet sin årliga konferens den 7 november på temat *Internationell forskningsfinansiering – strategier och utmaningar*.

Styrelsen har under 2007 bestått av Göran Bexell, ordförande, Agneta Stark, vice ordförande, Kåre Bremer, Marie-Louise Ekman (från 8 november ersatt av Johannes Johansson), Romulo Enmark, Pam Fredman, Göran Sandberg och Staffan Sarbäck. Styrelsen har hållit åtta sammanträden. Fem av dessa har hållits som datorkonferens med systemet Marratech. Två möten har varit fysiska heldagsmöten (Steningevik och Lund) och därtill kommer ett internat i Krägga. Presidiet, dvs ordförande, vice ordförande och generalsekreterare, har normalt haft telefongenomgångar av aktuella frågor en gång per vecka. Beslut fattade av presidiet har redovisats vid nästkommande styrelsemöte.

Vid kansliet är 3 personer verksamma, en generalsekreterare, en projektledare, en chefsadministratör sammantaget 3 årsarbetskrafter. Tjänsterna är placerade vid Uppsala universitet (generalsekreteraren) och Stockholms universitet (övriga). Under året har en nyrekrytering gjorts i samband med att en person lämnat kansliet för uppdrag i Riksdagen. Kansliet har liksom tidigare kunnat anlita tjänstemän vid skilda universitets- och högskoleförvaltningar för olika uppgifter.

SUHF:s ekonomiadministration och IT-support m.m. sköts av Stockholms universitet (SU). Formellt är SUHF i detta avseende inordnat som ett kostnadsställe vid universitetet. Även upphandling av städtjänster har gjorts via SU.

SUHF hyr lokaler i bostadsrättsföreningen Astrea 12. Lokalerna omfattar fem arbets- och sammanträdesrum och en källare. De har använts som arbetslokaler för kansliet och som sammanträdeslokaler.

Rationaliseringar av kansliarbetet pågår ständigt. Elektronisk fakturering, elektroniskt anmälningsförfarande till olika nätverksträffar m.m. har vidareutvecklats. Material till förbundsårsamlingens höstsammanträde sändes delvis elektroniskt och arbetsgruppernas material hanteras huvudsakligen på samma sätt. Arbetsgrupperna har i högre utsträckning än tidigare sekreterare som inte kommer från kansliet.

Information om förbundet och dess frågor

Under 2007 har arbetet att göra förbundet känt såväl externt som internt i sektorn inkluderat fortsatt arbete såväl mot Regeringskansliet som mot andra myndigheter, se nedan.

Förbundets elektroniska informationsblad har ca 850 prenumeranter och skickades under 2007 ut 8 gånger. Förbundets hemsida utvecklas ytterligare för att bl.a. kunna ge olika arbetsgrupper bättre möjlighet att föra kontinuerlig dialog.

Ett möte med tillträdande rektorer och hölls under 2007. Presidiet har, som en del i nya arbetsformer, avsatt hela dagar i Stockholm där möte arrangerats med företrädare för utredningar och för organisationer. Bl.a. har presidiet under sådana dagar mött företrädare för politiska partier, för TCO, SFS, VR, HSV m.fl. för överläggningar om aktuella frågor. Projektet "Det framtida högskolelandskapet" har varit centralt i dessa överläggningar. SUHF har utsett personer till ett antal andra grupper (styrgrupper, referensgrupper osv.) och dessa för på olika sätt fram SUHF:s syn i olika frågor.

Information om förbundets verksamhet har också lämnats av kansliet i samband med konferenser av olika slag. En del av förbundets omvärldsbevakning är att vara representerat vid seminarier. Det skulle leda för långt att förteckna alla dessa.

Påverkansarbete och samarbete med olika myndigheter

Riksdag, regering och regeringsinitierade utredningar

Förbundets presidium har haft överläggningar med statssekreteraren i Utbildningsdepartementet i olika frågor. Han deltog också med ett inlägg om regeringens syn på internationalisering vid förbundskonferensen. Presidiet har genomfört möten med företrädare för Socialdemokraterna och med Centerpartiet i Utbildningsutskottet en serie möten med partiföreträdare som fortsätter 2008.

Näringsdepartementet har inbjudit SUHF att delta i två arbetsgrupper för tematiska myndighetsarbeten för att stärka det tvärsektorieella samarbetet för hållbar regional tillväxt. SUHF har svarat positivt på denna inbjudan och deltar i gruppen för Innovation och förnyelse (NU-TEK) och Kompetensförsörjning och arbetskraftsutbud (KY-myndigheten). Styrelsens bedömning att kontakterna med Näringsdepartementet bör öka i framtiden, bl.a. inför forsknings- och innovationspropositionen 2008.

SUHF har träffat företrädare för ett antal regeringsinitierade utredningar. Förbundet har haft utsedda personer i referensgruppen till Befattningsutredningen och flera styrelseledamöter har funnits i referensgruppen till RUTII. Styrelsen har träffat Gymnasieutredningen och utredaren av Kår- och nationsobligatoriet. Presidiet har haft ytterligare möten med dessa utredningar och dessutom med Yrkehögskoleutredningen.

Inför budgetförhandlingarna har SUHF i skrivelse till utbildningsministern framfört synpunkter på hur sektorns behov bör tillgodoses. En skrivelse om behovet att uppfylla löftet om 1 % av BNP till civil forskning har undertecknats av SUHF tillsammans med statliga forskningsfinansiärer och akademier.

En skrivelse om hur arbetet med oredlighet i forskning skulle kunna hanteras på lokal och nationell nivå har avsänts till utbildningsdepartementet gemensamt av SUHF och VR.

SUHF har utsett personer till att bevaka utveckling av lärarfortbildningsfrågorna. Flera överläggningar med departementet har genomförts.

Förbundet är representerat i Regeringskansliets programkommittégrupp där arbetet med sjunde ramprogrammet avrapporteras och diskuteras.

SUHF har under året ombetts besvara ett antal remisser både från regeringskansliet och från andra myndigheter. Dessa redovisas samlat nedan. Förbundet har också i direkta liksom i informella kontakter kunnat förslå personer till olika grupperingar.

Regelbundna kontakter sker också på tjänstemannanivå mellan SUHF:s kansli och departement, Högskoleverk och andra centrala myndigheter.

Myndigheter och organisationer

Här redovisas ett urval av frågor där diskussioner förts med andra myndigheter.

Med *Vetenskapsrådet* har förts diskussioner om flera spörsmål. En är uppföljningen av programmet för stöd till starka forskningsmiljöer (Linnéstödet) och utformningen av utannonseringen av den andra omgången. I en arbetsgrupp som lämnat underlag för utformningen av utvärderingarna av de redan igångsatta Linnécentra har Bengt Karlsson deltagit. Till sig har han knutit en egen referensgrupp med företrädare för berörda lärosäten.

Under året har några samtal förts mellan presidiet och rådets ledning. Dessa har rört förutsättningarna för gemensamma ståndpunkter att föras fram inför nästa forskningsproposition. Vidare har förbundet en gemensam arbetsgrupp med rådet för att diskutera frågor kring forskningsfusk/forskningsetik med Göran Bexell och Lena Marcusson som företrädare för förbundet. Arbetet har resulterat i en skrivelse till regeringen, omnämnd ovan.

VR har vid två tillfällen inbjudit till forskningspolitiska konvent där SUHF deltagit.

SUNET tillhör organisatoriskt Vetenskapsrådet. Förbundet har bl.a. uppgiften att nominera en majoritet ledamöter till *SUNET*:s styrelse, vilket skett inför den nya mandatperioden från 2008. Den framtida utvecklingen av *SUNET* har vid några tillfällen rapporterats i styrelsen.

VR är ansvarig svensk myndighet för People-programmet inom FP7. Bengt Karlsson är ledamot i referensgruppen för detta program. Vidare är han och bibliotekarien Kjell Johansson representanter i ett projekt om söktjänster för forskningsinformation som leds av VR

Högskoleverkets roll i förhållande till bl.a. SUHF har varit föremål för omfattande diskussioner framför allt efter kanslersbytet. Kanslern har diskuterat dessa frågor direkt med styrelsen vid internatmötet på Krägga. Överläggningarna har inkluderat frågor om ansvar för ledarskapsutbildning, rektorsresor osv.

Verkets planer för utvärderingar i nästa sexårsperiod har diskuterats i överläggningar med Kanslern och hans medarbetare vid styrelsesammanträde och separata överläggningar. En av de frågor som diskuterades var skiftet av kriterier för lärosätesutvärderingarna med kort varsel för den första omgångens lärosäten. Diskussionerna resulterade i en senareläggning. Också kvaliteten i verkets utvärderingar har diskuterats dels om underlag för ett eventuellt seminarium, dels som motiv för att genomföra en genomlysning av hur utvärderingsprocesserna genomförts, vilka kriterier som tillämpats och de anmärkningar som lämnats och sättet som de ibland meddelats. Förbundet beslutade i november att genomföra genomlysningen under 2008.

Förbundet har också varit representerat i olika arbetsgrupper inom verket för bl.a. värdering av utländska gymnasiebetyg och en översyn av bilagan till examensbevis. SUHF:s kansli har löpande avstämningar i olika frågor med tjänstemän vid HSV.

SUHF samarbetade med *SFS* innebär att *SFS* har rätt att delta i förbundets samtliga arbetsgrupper. Kansliet har haft regelbundna kontakter med *SFS* presidium och generalsekretären har även deltagit i *SFS* fullmäktigemöte i Visby, liksom *SFS* presidium reciprokt har

deltagit i SUHF:s förbundsårsamling. Generalsekreteraren bevisade också SFS arrangemang i Almedalen. Flera avstämningar har gjorts i frågan om kår- och nationsobligatoriet. Överläggningar har också förts mellan organisationernas presidier.

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning (NSHU). Förbundets expertgrupp för studieadministrativa frågor är samtidigt ledningsgrupp för ett NSHU-finansierat projekt med det övergripande målet att inom olika nätverk identifiera och undanröja administrativa hinder av olika slag.

Flera överläggningar har hållits mellan myndighetens ledning och generalsekreteraren i varje handla fråga bl.a. inför utvecklingen av NSHU som självständig myndighet efter 2008.

Internationella programkontoret har ett Programråd för högskolefrågor i vilket kansliet medverkar tillsammans med SIDA, SI, HSV och SFS. Förbundet utser tre ledamöter till den nationella kommittén för IAESTE-programmet som administreras av programkontoret. Det mest omfattande samarbetet rör dock deras ansvar för Bolognaexperterna, f.d. Bolognapromotorsgruppen. SUHF har utsett ett antal företrädare för högskoleledningarna att ingå i gruppen. Kansliet har relativt täta kontakter med företrädare för den grupperingen och deltar även ibland i styrgruppsmöten.

Arbetsgivarverkets olika nivåer har företrädare för sektorn. Dessa tillsätts utan medverkan förbundet men de olika nivåernas företrädare samverkar i Arbetsgivargruppen. Inför kommande avtalsförhandlingar genomfördes ett möte mellan Arbetsgivarverkets GD och förbundet som representant för högskolesektorn.

Riksrevisionen har på tjänstemannanivå fört samtal om två planerade granskningar av dimensionering av högskolan respektive granskning av utbildningens kvalitet. Förbundet har ambitionen att komma in tidigt i sådan planering för att minimera riskerna för mindre tolkbara frågeställningar och metoder.

Kungliga Biblioteket och Riksbibliotekarien driver ett antal projekt av stort intresse för sektor och för högskolebiblioteken. Förbundet har beretts möjlighet att nominera ledamöter till Riksbibliotekariens nationella referensgrupp. SUHF har också representanter i ledningen för projektet Open Access och i en projektgrupp för en söktjänst för vetenskaplig publicering. Förbundet har också på central nivå lämnat kommentarer till KB:s utredning om ansvarsbibliotek och där framfört sin syn på relationerna mellan KB och högskolans bibliotek. Vidare har diskussioner förts om finansieringsprinciperna för KB-stödda projekt.

Svenska institutet har tagit initiativ till bildandet av ett konsortium/projekt för marknadsföring av svensk högre utbildning utomlands. Arbetet har bl.a. presenterats för förbundsårsamlingen i Sundsvall. Många organisatoriska frågor är ännu olösta, liksom vilken ambitionsnivå ett sådant samarbetsprojekt skall ha, men SUHF är positivt till att diskutera och bidra till vissa frågor där gemensamma riktlinjer skulle bidra till förenklingar.

Svenskt Näringsliv / Teknikföretagen. En delegation från SUHF träffade i januari representanter för Teknikföretagen och diskuterat möjliga frågor av gemensamt intresse. Det redovisades en positiv inställning till att finna goda samverkansformer mellan akademi och näringsliv. Detta har ännu inte konkretiserats i en genomförandeplan, men är inte avskrivet.

Sveriges universitetslärarförbund (SULF). Mellan organisationerna finns en hel del frågor där man kommit till olika slutsatser, men det finns också många områden där det finns gemensamma intressen av sektorns utveckling. Kontakter hålls bl.a. genom kansliträffor med generalsekreterare i SULF och genom ömsesidigt deltagande i olika seminarier.

Styrelsemedlemmar och i viss utsträckning andra har utsetts att företräda förbundet vid olika seminarier m.m. Generalsekreteraren har deltagit i flera av universitetsdirektörernas och förvaltningschefernas nätverksmöten. Dessa möten har också redovisats vid styrelsens möten.

Nationella förutsättningar för universitet och högskolor

Det framtida högskolelandskapet

Denna rubrik sammanfattar ett stort projekt som påbörjades 2007, men som kommer att innehålla betydligt mer arbete under 2008. Mot bakgrund av tidigare diskussioner om arbetsfördelning, samverkan, profilering och utvecklingen i flera andra europeiska länder, bl.a. nordiska grannar, tillsattes en grupp med uppdraget att diskutera det svenska högskolelandskapets geografi på några års sikt. Det handlar även om behov av förändringar i regelverket för att underlätta samarbeten. Det finns frågor som skiljer mellan medlemmarnas intressen men fler som förenande.

Andra skeenden under året, t.ex. Kanslerns uttalande om det önskvärda antalet universitet i framtiden, den pågående resursutredningen m.m. fick utredningen en i högsta grad ökad aktualitet. Från SUHF:s sida betonas att ändringar i första hand bör komma genom initiativ från lärosätena själva. Men att det a priori inte handlade om antalet lärosäten utan mer om en arbetsfördelning genom egen profilering och samarbeten. Det stod även klart att sektorn själv behöver ta ansvar för en aktivare arbetsfördelning inom olika ämnen.

En rapport med en redovisning av arbetsgruppens tankar diskuterades vid förbunds församlingen i november. Vissa kritiska röster om bristande fullständighet kom fram men beslutet blev att använda rapporten som ett underlag för det fortsatta arbetet. Beslut har alltså fattats om en process vars första steg är en genomgång av de forsknings- och utbildningsstrategier som medlemmarna lämnat in till Utbildningsdepartementet vid utgången av 2007.

Intresset från andra myndigheter och organ för utredningen har varit stort.

Ekonomifrågor

Principerna för fördelning av tillkommande resurser som förbundet beslutade om 2003 har fortsatt konsekvent förts fram. Det har t.ex. varit aktuellt i relation till diskussionerna om inspel till kommande forsknings- och innovationsproposition med VR, men även med Resursutredningen (RUTII). Arbetet med överenskommelser kring overheadkostnaderna har fortsatt, huvudsakligen genom förbundets arbetsgrupp om full kostnadstäckning samt inom ramen för HfR:s verksamhet.

De nya fördelningsmodeller för utbildning och forskning som RUTII föreslår har av naturliga skäl ännu inte hunnit diskuteras samlat under 2007. De kommer att ha stor impakt på resursfördelningen mellan lärosätena om den genomförs. I ett första skede har SUHF möjlighet att bidra till att lämna synpunkter på utredningens förslag.

Ny modell för redovisning av direkta och indirekta kostnader

År 2007 kännetecknades av ett intensivt arbete med frågor om full kostnadstäckning. Det utvecklingsarbete som initierades under 2006 resulterade i början av året i ett förslag till ny gemensam redovisningsmodell, som presenterades i rapporten "Redovisning av indirekta kostnader vid universitet och högskolor". Förbunds församlingen den 19 mars ställde sig bakom grunderna i rapporten, och SUHF:s styrelse fick i uppdrag att fortsätta beredningen och utveckla modellen. En styrgrupp utsågs för att fortsatt driva frågan.

På uppdrag av styrgruppen togs en handledning och kalkylmodell fram för redovisningsmodellen. Arbetet med handledningen skedde i samråd med representanter för ett antal forskningsfinansiärer. Syftet med handledningen är att specificera och tydliggöra de indirekta kostnaderna på högskolans olika nivåer, och därmed också de totala kostnaderna för forskningsprojekt m.m. Handledningen presenterades för förbunds församlingen den 8 november, som beslutade att rekommendera medlemmarna att införa modellen.

Högskolans forum för redovisningsfrågor (HfR) har fått i uppdrag att vara en resurs för lärosätenas arbete med implementeringen av modellen. Vidare har arbetsgrupper tillsatts för att vidareutveckla modellen när det gäller lokalkostnader, arbetstidsredovisning samt för att förankra modellen i EU-kommissionen. Huvudansvarig för förbundets fortsatta arbete med full kostnadstäckning är Kåre Bremer.

Ett pedagogiskt utbildningsmaterial har tagits fram för att bättre presentera modellen för forskare och andra verksamma, och utbildningsdagar har planerats in för de ansvariga på lärosätena för införandet av modellen både 2007 och 2008. En träff för presentation av modellen för forskningsfinansiärer har utannonserats.

Förhandlingarna med Riksbankens jubileumsfond

Riksdagens jubileumsfond (RJ) beslutade 2006 att säga upp den tidigare överenskommelsen om 35 % i påslag för indirekta kostnader för de forskningsprojekt som man finansierar. Efter förhandlingar mellan RJ och SUHF:s medlemmar, de senare företrädde av en förhandlingsgrupp bestående av Kåre Bremer, Agneta Stark och Bo Sundquist, avtalades att påslaget under 2007 för de projekt som RJ beviljade i oktober 2006, skulle vara 20 procent (exklusive högskolemoms). En överenskommelse nåddes under hösten med RJ om ett påslag för samma projekt under den resterande bidragstiden (2008 och 2009), om 24,2 procent. Påslaget ska beräknas på hela den direkta kostnaden för ett projekt, till skillnad mot det tidigare beräkningssättet som baserades på lön och drift och exkluderade direkta lokalkostnader. Under förutsättning att RJ accepterar de indirekta kostnader som anges, blir resultatet en bättre kostnadstäckning än tidigare. Kåre Bremer och Göran Bexell förde även samtal med RJ om påslagsprocenten för framtida projektbidrag. (För dessa bidrag fanns formellt inget mandat för någon enskild SUHF-förhandlare.) Samtalen resulterade i att RJ beviljar ett påslag om 24.2% också för kommande projektbidrag.

Överenskommelsen föregicks av en omfattande fullkostnadsanalys enligt den nya kalkylmodellen av 23 RJ-finansierade projekt vid LU, SU och UU, vilken tydliggjorde att de verkliga indirekta kostnaderna för de undersökta projekten generellt sett var betydligt högre än beviljade påslag.

När det gäller RJ:s s.k. storprojekt satte RJ ensidigt ett påslag för indirekta kostnader om 16 procent på det beviljade beloppet, utan möjlighet för enskilda lärosäten att påverka. SUHF har därför skickat ett brev till medlemmarna med budskapet att det är viktigt att lärosätena i framtiden samordnar sig och anger i sina ansökningar att man inte accepterar ett lägre påslag än 24,2 procent, samt att det är också viktigt att öka förståelsen bland personalen för overhead och för att det innebär en medfinansiering av institutionen om man inte har full kostnadstäckning.

Berörda lärosäten har också, med visst administrativt bistånd från SUHF, diskuterat villkoren för ProFutura-projektet och samfällt beslutat att inte svara på utlysningen enligt de första villkoren som gavs. Villkoren har sedermera ändrats till mer acceptabla former.

Avdragsrätt för donationer

Regeringen har förklarat sin ambition att ändra skattelagstiftningen genom att införa en avdragsrätt för donationer för forskning. Förbundet har initierat en utredning i frågan som förhoppningsvis under 2008 kan ge tillräckligt underlag för ett snabbt Riksdagsbeslut i frågan.

Frågor om självstyre, både vad avser möjligheten till en ny organisationsform och minskad detaljreglering av högskolans inre verksamhet

Frågan om självstyre rör i hög grad reglering av lärosätenas arbete med t.ex. läraranställningar och möjliga befattningar enligt högskoleförordningen. Den nu redovisade utredningen kring befattningsstruktur och karriärvägar som departementet har initierat är därför viktig för förbundet och utredningens frågor har varit centrala diskussionsfrågor för förbundets Arbetsgivargrupp, se nedan

Under våren 2007 ändrades regelverket kring hur lärosätenas styrelser skall utses. Förbundet erbjöd möjligheter till diskussioner om förankringsarbetet, som ju Rektor ansvarar för, och andra anhängiga frågor. Under slutet av 2007 tillsattes Frihetsutredningen under Daniel Tarschys och förbundet har etablerat en kontakt med utredningen.

Även RUTII adresserar rådigheten över resurser.

Till denna rubrik kan också utredningen om kår- och nationsobligatoriet hänföras. Som framgår på annan plats har omfattande kontakter hafts med utredaren.

Landskapsgruppens rapport och dess diskussion av samarbetsfrågor har bäring på självständighetsfrågor och förutsättningarna för genomförandet av federationer och andra samarbeten.

Sektorns interna frågor, inre stöd

Under denna rubrik redovisas remisser, rekommendationer och förbundets arbetsgrupper. Frågor av stor vikt för sektorn internt är t.ex. landskapsfrågor och frågor om ful kostnads-täckning. Dessa har dock redovisats under annan rubrik.

Remisser

Ett viktigt sätt att informera om sektorns ståndpunkter visavi olika förslag är att besvara remisser. Generellt brukar förbundet avstå från att besvara remisser där medlemmarna själva inbjudits att svara.

Styrelsen har valt att göra undantag från denna princip för remisserna rörande

- Gästforskarutredningen
- Bättre möjligheter till tidsbegränsad anställning (redovisad vid ett seminarium)
- Avvecklingen av NSHU

Följande remisser har besvarats med förbundet som reguljär remissinstans

- Holdingbolag
- Standardbehörigheter för civilekonomutbildning
- Ändrad konstllhörighet – förslag till ny lag
- Översättning av civilekonomexamen

Förbundet har avstått från att besvara remisser rörande

- Oredlighet i forskning
- Värdering av utländska betyg (två remisser)

- Examensbeskrivningar för speciallärarexamen och specialpedagogexamen
- Översättning till engelska av examina vid Sveriges Lantbruksuniversitet
- Föreskrifter om bilaga till examensbevis
- Föreskrifter om områdesbehörigheter
- Förändrade regler för tillträde till högre utbildning. (Dock framförs synpunkter på kort remisstid)

Förbundet har valt att besvara följande remisser utan att vara ombett.

- Ansvar och licenser – utredning om ansvarsbibliotek
- Ansvarsutredningens betänkande

Förbundet har även skickat kommentarer till EU-kommissionens s.k. green paper on European Research Area.

Samtliga remissvar finns tillgängliga via förbundets hemsida.

Rekommendationer

Under 2007 har följande rekommendationer beslutats:

- Etisk hantering vid studentrekrytering
- Efterled i examensbenämningar för konstnärliga utbildningar
- Samordnad antagning till engelskspråkiga mastersprogram
- Sista datum för komplettering av betyg vid ansökningar till hösten 2008
- Vissa delar av antagningssystemet NyA
- Kompensation för doktorander med nationella uppdrag

Förbundet har genom uttalande ställt sig bakom

- The European Charter for Researchers och The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers
- Petition for guaranteed public access to publicly funded research

Samtliga rekommendationer finns tillgängliga via förbundets hemsida.

Nätverk

a. Högskolans forum för redovisningsfrågor (HfR)

Ekonomistyrningsfrågor behandlas inom ramen för Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR). HfR har organiserat två internat med vardera c:a 80 deltagare. HfR har en mycket viktig roll vid genomförandet av den nya redovisningsmodellen. HfR:s egen verksamhetsberättelse bifogas, bilaga 2.

b. IDAS

IDAS-projektet, som dittills drivits med medel från Statens Utvecklingsråd, avslutades i mitten av 2007 som stort nationellt projekt med extern finansiering. En högtidlig slutkonferens med brett deltagande avhölls på internationella kvinnodagen den 8 mars.

Enligt tidigare beslut i SUHF:s styrelse fortsatte dock viss IDAS-verksamhet att drivas gemensamt inom SUHF under 2007, nämligen nätverket för kvinnligt akademiskt ledarskap, nätverk för framtida administrativa ledare i högskolan och nätverket för rektors- och förvaltningschefssekreterare. Projektgruppen för IDAS leds av Ingegerd Palmér och projektkoordinator var fram till augusti Kerstin Lagerström (KI) och därefter Agneta Blom, (MdH/OrU)

I anslutning till IDAS slutkonferens anordnade SUHF centralt även ett seminarium, med titeln *Jämställdhetens dilemma*. Seminariet riktade sig till ledningar vid universitet och hög-

skolor och syftet var att olika initiativ för att stimulera kvinnliga forskare. Lägesbeskrivningar från det tekniska området och vårdområdet gavs utöver en översikt kring positiv särbehandling m.m.

Inom nätverket för kvinnliga akademiska ledare hölls under året två internat, vardera med ca 50 deltagare.

Som en del i IDAS-projektet startade SUHF 2004 ett nätverk för framtida administrativa ledare inom högskolan. Stommen till nätverket ska utgöras av ett par yngre personer per lärosäte och syftet är att sörja för återväxten till högre administrativa befattningar inom högskolan. Projektet leds av Ann Fust. Nätverket har haft träffar i internatform två gånger per år. Tema för 2007 års träffar var "Karriärplanering" respektive "Att leda i förändring". Runt 30 personer deltog vid varje tillfälle.

Under året startades även ett nytt nätverk med samma inriktning, och en inledande nätverksträff hölls under hösten med ca 45 deltagare.

Rektorernas och förvaltningschefernas sekreterare samlas också i ett nätverk med stöd av IDAS. Nätverket har fortsatt sin verksamhet under året. Den årliga nätverksträffen avhölls i november, med temat "Hälsa för kropp och själ", och ca 40 deltagare.

c. Forum för bibliotekschefer vid universitet och högskolor

Nätverkets verksamhetsberättelse inkluderas i sin helhet som bilaga 3.

Arbetsgrupper med huvudsaklig inriktning på sektorsinternt arbete

Grupper initierade under 2007

Förbundets framtida verksamhet

Beslut har fattats om att se över förbundets verksamhet, avgränsningar, organisation, finansiering, osv. Arbetet initierades under 2007 och kommer att rapporteras hösten 2008.

Hanteringen av stipendier

Förbundet har tillsatt en arbetsgrupp med uppdraget att ta fram en modell för hur finansierare kan bekosta försörjning för forskarutbildade utan att använda stipendieformen, dvs att få rekommendationer till överenskommelser mellan finansierare och lärosäten.

Expertgrupp för kvalitetsarbete

Förbundsförsamlingen i Sundsvall tog när man fattade beslut om verksamhetsinriktningen för 2008 i princip beslut om att tillsätta en arbetsgrupp som dels skall verka för erfarenhetsutbyten när det gäller utvärderingar av såväl administration som utbildning och forskning. Gruppen skall dessutom ta fram kriterier för utvärdering av faktisk kvalitet i utbildning och inte enbart förutsättningarna för kvalitet. Gruppen har inte hunnit påbörja sitt arbete under 2007.

Genomlysning av högskoleverkets utvärderingar

En arbetsgrupp kommer att studera processen för högskoleverkets genomförda utvärderingar och den kritik som framförts mot dessa. Gruppens arbete har just påbörjats.

Rektorers arbetsvillkor

Förbundet har initierat en studie av vilka villkor rektorer och prorektorerna erbjuds när de tillträder och vilka som gäller efter avslutad mandatperiod. Arbetsgruppen har intervjuat ett antal nuvarande och tidigare rektorer och kommer att presentera ett förslag hur ärendena vid mandatperiodens början och slut kan hanteras bättre. Arbetet kommer att vara slutfört under 2008.

Arbetsgrupp för samordning av arbetet med lokala arbetstidsavtal

En undergrupp till Arbetsgivargruppen har tillsatts under slutet av 2007. Dess uppdrag är att med respekt för lokala förhållanden stimulera till en samordning av utformningen av lokala arbetstidsavtal.

Arbetsgruppen för full kostnadstäckning

Arbetsgruppen har under året upphört. Dess arbete är grunden för redovisningen av full kostnadstäckning ovan. Styrelsen har uppdragit åt Kåre Bremer att hålla samman SUHF:s insatser inom området. Som nämnts ovan har tre undergrupper nyligen tillsatts för att vidareutveckla redovisningen av arbetstid och lokaler samt för att förankra modellen i EU-kommissionen.

Grupper initierade före 2007

Arbetsgivargruppen

Arbetsgivargruppen har under året bytt ordförande. Rektor Pam Fredman, Göteborgs universitet ersatte Christina Ullenius. Verksamheten har under året koncentrerats till två stora och för sektorn mycket viktiga frågor. Befattningsutredningen med fokus på en transparent och tydlig karriärväg inom högskolan har uppvaktats vid hearings, genom skrivelser och personliga kontakter och vi kan i efterhand konstatera att gruppens insatser fått tydliga genomslag i det förslag som nu lagts. Verksamhetens förutsättningar och krav har tydliggjorts på ett acceptabelt sätt. Fortfarande kvarstår dock förändringsförslag som inte beaktats och där önskemålen får tydliggöras i våra remissvar.

Avtalsrörelsen 2007 har varit den andra stora frågan. Arbetsgruppens insatser har där koncentrerats till frågan om universitetslärares arbetstider även om avtalets kostnadssida och den låga löne- och prisomräkningen oroar. Förutsättningarna för att få till stånd fungerande arbetstidsavtal på lokal nivå har nu skapats i det centrala avtalet och genom en särskild arbetsgrupp knuten till arbetsgivargruppen skall arbetsgivarsynpunkterna i denna fråga samordnas och de lokala förhandlingarna i frågan så långt som möjligt leda till avtal som i större utsträckning än idag är verksamhetsstödande.

Expertgruppen för studieadministrativa frågor

Gruppen ansvarar inom förbundet för hantering av studieadministrativa frågor som tillträde till högskoleutbildning och utfärdande av examina liksom strategiska frågor kring behörighet och urval. Ordförande i gruppen är Karin Röding. Genom undergrupper ansvarar också gruppen ytterst för framtagandet av behörighetshandböckerna som produceras av Verket för högskoleservice (VHS). Gruppen har omfattande kontakter med VHS och Högskoleverket. Gruppen arbetar när behov föreligger. Beröringspunkter i verksamheten finns med Referensgruppen för NyA, se nedan. Viss personalunion föreligger för att underlätta samarbetet.

Under året har Expertgruppen bland annat utfört ett omfattande arbete med att ta fram rekommendationer för samordnad antagning till sådana engelskspråkiga magister- och masterprogram som bl.a. vänder sig till sökande utanför EU/EES-området. Man har även reviderat de existerande rekommendationerna för antagningssystemet NyA. Vidare samarbetar SUHF under 2007 och 2008 med NSHU kring ett gemensamt nätverk som behandlar administrativa möjligheter och hinder för studentrörlighet, med huvudfokus på den nationella nivån.

Nätverket, som består av såväl SUHF:s expertgrupp som företrädare för lärosäten, VHS och SFS, har under 2007 anordnat tre workshops. Syftet har varit att identifiera hinder för rörlighet och metoder för att övervinna dem, och därigenom bidra med underlag för ett arbete under 2008 med att ta fram rekommendationer till lärosätena.

Referensgruppen för NyA

SUHF:s referensgrupp för antagningssystemet NyA är kontaktorgan för VHS och ska bistå myndigheten med synpunkter och råd. Gruppen, som leds av Lars Haikola, formulerar och sammanfattar sektorns synpunkter till VHS avseende behov av systemutveckling, kostnadsnivåer och finansiering av dessa. Under 2007 har gruppen bl.a. bidragit till prioritering av VHS arbete med systemutveckling för antagning till avancerad nivå samt till utformningen av avtalen mellan VHS och lärosätena för nyttjandet av NyA.

Arbetsgruppen för innovationsfrågor

Arbetsgruppen upphörde formellt vid årsskiftet 2006/2007 men utförde visst slutredigeringsarbete för de påbörjade rapporterna som hösten 2006 presenterades för förbunds församlingen.

Arbetsgruppen för samordning av småspråk

Gruppens huvudarbete utfördes redan under 2006 när en plan för fördelning av ansvaret för vissa småspråk enligt en lista togs fram. Gruppen bestod av ett antal representanter för de lärosäten som hade språk på denna lista. Under 2007 har gruppen på eget initiativ bl.a. diskuterat framtagandet av en ansökan för att stöda skapandet av en excellensmiljö med inriktning på språkforskning och språkundervisning. Ansökan har aldrig fullföljts pga divergerande uppfattningar på centrala punkter. Gruppens mandat upphörde i ock med utgången av 2007. Den kommer att ersättas av en grupp med ett vidare uppdrag inom språkområdet i anslutning till diskussioner i Landskapsrapporten.

Internationell utveckling

Bolognaprocess

Generalsekreteraren ingår i den informella Nationella Bologngruppen tillsammans med personer från Utbildningsdepartementet, SFS, HSV, SULF och gruppen Nationella Bolognaexperter (inom Internationella programkontoret, omnämnd ovan)

Den nya examensstrukturen har föranlett ett antal frågor i expertgruppen för studieadministrativa system, liksom några remisser. Antalet ärenden som rör Bolognaprocessen har för central SUHF-nivå varit lägre än tidigare år.

Sjunde ramprogrammet

Inom Utbildnings- och kulturdepartementet finns ett samarbetsorgan (Programkommittén) där framstegen i förberedelserna diskuteras med företrädare för ansvariga svenska myndigheter. Kåre Bremer och Agneta Bladh ingick som förbundets representanter i detta organ. Gruppen har omorganiserats under 2007.

Vetenskapsrådet ansvarar för en referensgrupp till programmet People, som bl.a. innehåller en fortsättning på Marie Curieprogrammet. Generalsekreteraren ingår i denna referensgrupp.

EUA

Organisationens arbete har i storutsträckning kommit att handla om organisationens nya stadgar, där knäckfrågan har varit vilka medlemskriterier man skall ha. Organisationens ledning och merparten medlemmar bejakar en mer deskriptiv definition av universitet än det tidigare, då forskarutbildning var ett avgörande krav. Det förslag som kommer till avgörande omröstning våren 2008 innehåller kriterier om att man skall ha forskningsbaserad utbildning på två av Bologna-cyklerna m.m. I EUA:s styrelse är Christina Ullenius en av två vice ordfö-

randen. Sverige har relativt sett flest medlemmar i organisationen. Samtliga lärosäten med forskarutbildningsrätt är numera medlemmar.

SUHF:s ordförande och generalsekreterare har deltagit aktivt i EUA:s arbete genom deltagande i Council möten i Bryssel, Wroclaw och Lissabon. Några gånger har ordföranden uppdragit åt andra styrelseledamöter att delta i hans ställe. Bengt Karlsson har under året deltagit i arbetet i generalsekreterarnätverket i anslutning till EUA:s Councilmöten.

Utöver stadgefrågor har under senare tid har även forsknings- och forskarutbildningsfrågorna kommit att stå mer i fokus. Utbildningsfrågorna och genomförandet av Bologna-processen är fortfarande centrala och ytterligare en Trends-rapport har presenteras vid ministermötet i London 2007. I detta möte deltog för övrigt Kerstin Norén för SUHF:s del.

EUA har startat en arbetsgrupp för frågor om vetenskaplig publicerad. Lars Björnshauge är medlem av den arbetsgruppen. I en grupp om forskningsfinansiering är Mats Ola Ottosson en av ledamöterna.

EUA har erbjudits att nominera medlemmar till ERAB. Förbundet har föreslagit rektor Pam Fredman för uppdraget. SUHF uppdrog åt Kerstin Norén att delta i ett EUA-möte om Life Long Learning hos den franske premiärministern, luciadagen 2007.

SUHF har nominerat Christina Ullenius till EUA:s valberedning och rektor vid Århus universitet Lauritz B Holm Nielsen som kandidat till EUAs styrelse (fyllnadsval).

NUS och nordiskt arbete

SUHF är en av de fem medlemmarna i Det nordiska universitetssamarbetet (NUS). De nordiska rektorskonferenserna får där tillfälle att diskutera utbildnings- och forskningspolitiska frågor i ett jämförande perspektiv, att diskutera en samordning av sina ställningstaganden inom i första hand EUA och att hantera frågor som Nordiska ministerrådet aktualiserar. NUS har ett sekretariat som vandrar mellan medlemmarna. Under 2006-7 är det Norge som är ansvarigt. I styrelsen ingår respektive lands ordförande och generalsekreterare samt formellt ordförande för NUAS, det nordiska universitetsadministratörssamarbetet, Anders Lundgren, som efterträtt Leif Lindfors. Lundgren har emellertid lämnat uppdraget till NUAS vice ordförande.

Under året har fyra styrelsemöten genomförts. Frågorna har bl.a. varit på vilket sätt NUS kan samverka med de politiska nordiska organen, finansiering av Nordforsk, organiseringen av en konferens i Trondheim under augusti 2007 och den dito som ordnas tillsammans med NUAS och IMHE (OECD) i Reykjavik i juni 2008. NUS lämnar egen verksamhetsberättelse.

NUS har rätt att föreslå tre representanter till Nordforsks styrelse. Göran Sandberg ingår i Nordforsk på NUS-mandat. NUS styrelse har kritiserat Nordforsks tidigare beslut att inte medge uttag av OH på sina bidrag. Beslutet har ändrats.

Bengt Karlsson representerade Sverige vid en jubileumshögtid för UHR och höll, som nordisk representant, ett av högtidstalen vid banketten. Han har även deltagit i ett seminarium anordnade av Nordiska ministerrådet om det nordiska forskningssamarbetets förutsättningar och framtid.

Förbundets egen utveckling

Vad gäller utvecklingsarbetet för förbundets egen utveckling, så utvecklas arbetsformer ständigt. Det gäller såväl administrativa delar med ökade inslag av elektronisk hantering men också styrelsens sätt att sammanträda via dator. I ökad utsträckning tillförs de olika arbets-

grupperna en ämnessakkunnig sekreterare. Behovet av arbetsgrupper för olika teman ses kontinuerligt över prioriteras.

Styrelsens interna arbetsformer diskuteras i termer av vilka frågor som presidiet själv kan avgöra och vilka principiella frågor som styrelsen själv måste avgöra. Även formerna för styrelsesammanträdena omprövas.

Antalet seminarier som förbundet arrangerar synes öka mot bakgrund av bedömningen att det är ett gott sätt att erbjuda samtalsarenan.

Som nämnts ovan har en arbetsgrupp tillsatts med uppdraget att se över förbundets framtida verksamhet.

Medlemmar 2007

Blekinge tekniska högskola
Chalmers tekniska högskola
Danshögskolan
Dramatiska Institutet
Ersta Sköndal högskola
Göteborgs universitet
Handelshögskolan i Stockholm
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Jönköping
Högskolan i Kalmar
Högskolan i Skövde
Högskolan Kristianstad
Högskolan Väst
Högskolan på Gotland
Gymnastik- och idrottshögskolan
Karlstads universitet
Karolinska Institutet
Konstfack

Kungl. Tekniska högskolan
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan
Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Lärarhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mittuniversitetet
Mälardalens högskola
Operahögskolan
Röda Korsets högskola
Sophiahemmet högskola
Stockholms universitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Södertörns Högskola
Teaterhögskolan i Stockholm
Umeå universitet
Uppsala universitet
Växjö universitet
Örebro universitet